

Een religieuze “Tournée Minérale”

Nog niet zo heel lang geleden was de vasten voor christenen vanzelfsprekend, net zoals dat vandaag nog het geval is bij de moslims en de joden – zij het dan dat zij er andere regels voor hun vastenperiode op nahouden dan christenen. Vandaag ziet de situatie er echter anders uit. Voor velen is de vasten teruggebracht tot één of twee omhalingen voor Broederlijk Delen. En op zich is dat iets dat wij zeker niet willen minimaliseren. Maar als onze vasten niet verder gaat dan dat, dan kunnen we alleen maar spreken over een enorme verschraling. Want vasten en versobering behoren tot het hart van het godsdienstig, en dus ook van het christelijk, leven.

“Consumeren” of “consuminderen”?

Blijkbaar zit de noodzaak van een zekere soberheid toch dieper ingebakken in het leven dan we wel zouden denken. Gebrek aan soberheid wreekt zich. En zoals het Franse spreekwoord zegt: *“Chassez le naturel, il revient au galop.”* Jaag soberheid buiten langs de voordeur, zij komt langs de achterdeur terug binnen. Maar dan wel vermomd als noodzakelijke gezondheidskuur. Als een maand zonder vlees, bijvoorbeeld. Of als een *“tournée minérale”*, zoals deze maand, met het oog op een sober alcoholgebruik. Of als dieet voor de slanke lijn. Als strenge budgetbegeleiding voor mensen die te diep in het rood zijn gegaan. Als duurzame ontwikkeling, waar we (terecht) de mond van vol hebben. Versobering zou ons op het lijf geschreven moeten zijn.

Ja, we worden opgejaagd door de reclame – maar we laten ons ook opjagen. Wie durft eerlijk in de spiegel kijken om te zien of we niet te veel consumeren? Heb je al eens nuchter bekeken hoeveel voedsel er wordt weggegooid? Hoeveel kleren er worden gekocht, om ze achteraf nauwelijks te dragen? En durven wij met de hand op het hart zeggen dat we daar zelf niet aan meedoen? Nochtans, het leven, de maatschappij, het milieu, de gezondheid en de persoonlijke tevredenheid zouden er wel bij varen als we in staat waren om te ‘consuminderen’ in plaats van te ‘consumeren’.

Een pijnloze soberheid is zelfbedrog.

We komen even terug op Broederlijk Delen. De vastenactie begint pas écht betekenis te krijgen wanneer we ons *dag in dag uit* engageren in de soberheid – en dus niet alleen eventjes op het moment dat de schaal in de kerk bij jou passeert. Soberheid hoort thuis in het concrete leven van elke dag. Op het moment dat we onze boodschappen doen. Op het moment dat we aan de kookpot staan, door de winkelstraat lopen, op skiverlof zijn, of in de bioscoop zitten.

*Wat kunnen we dagdagelijks uitsparen op eten, op ontspanning, op kleding, op drank om aan Broederlijk Delen te geven? Dát is de vraag die we u vandaag willen voorleggen. Leggen we het uitgespaarde geld opzij in een doosje, om het achteraf bij de omhaling voor Broederlijk Delen bewust af te staan? Dat zou zeker al iets betekenen. Er zijn mensen die tijdens de vasten, voor elke euro die ze uitgeven, tien cent opzij leggen voor Broederlijk Delen. Dat is helemaal de creatieve ‘spirit’ van de hedendaagse soberheid. Als we zo’n principe consequent zouden toepassen, ben ik er zeker van dat we veel kritischer zouden staan tegenover onze eigen uitgaven. Dan zouden we zelfs beginnen te snoeien in wat we voor onszelf uitgeven. Paus Franciscus heeft gezegd dat onze soberheid pas écht wordt, als ze ons pijn doet. Een doordenker van formaat: *Soberheid waarbij wij ons comfortabel voelen, is zelfbedrog.**

Een geestelijke "tournée minérale"

Neen, we gaan de wereld niet omgooien met ons engagement voor Broederlijk Delen. Maar dat is ook niet de bedoeling. Uiteraard, puur menselijk gezien blijft het zinvol dat de situatie voor enkele duizenden mensen, die ergens ver weg leven, een beetje beter worden dankzij Broederlijk Delen. En als we ons door deze actie beter bewust worden van de problematiek van de mondiale duurzame ontwikkeling, is dat mooi meegenomen.

Maar daar ligt het kalf niet gebonden, toch niet op de eerste plaats. *De kern van soberheid en vasten is godsdienstig.* Door sober te zijn tijdens de vasten, kunnen we beter beseffen dat een onbeheerste drang naar eindeloze consumptie onderhuids alleen maar onvrede schept. Bewuste soberheid creëert een innerlijk vrije ruimte in jezelf. En deze ruimte is nodig om, tegen het gedruis van alle reclame in, ons er meer bewust van te worden dat niets in heel de wereld een allerhoogste betekenis kan hebben. *Het ultieme antwoord op ons eindeloze verlangen is van religieuze aard; het kan alleen door God zelf ingevuld worden.* De bekering tijdens de vasten is: ons losmaken van wat ons te veel opeist, en ons toekeren naar de Enige die uiteindelijk de belangrijke is. En dan beseffen dat ons leven zelf al te zeer een consumptieartikel geworden is.

Een regelmatig alcohol drinker die mee doet aan de ‘*tournée minérale*’, gaat misschien pijnlijk beseffen dat alcohol een te grote plaats inneemt in zijn leven. Welnu, vasten is een soort ‘geestelijke *tournée minérale*’: we gaan beseffen dat we veel te veel opgeslorpt worden door bezit. Door succes. Door macht. Door luxe. En vul zelf maar verder in. En dat we ons moeten laten leiden door wat echt een diepere zin geeft aan ons leven.

Doe mee met de *geestelijke tournée minérale* van de Kerk. Je kunt er je bewust worden van de ‘*state of your life*’, van de werkelijke toestand van je leven. Wat betekent God voor jou concreet in je leven? Je geestelijk welzijn zal er wel bij varen.

Frans Van Looveren